

Փոստը 20րեֆտի և ԵԱԲԹ օրերը կը հրատարակուի :

2. Տարեկան բաժանորդագրին է միայն ջուր արծար մեծիս կանխիկ վճարելի, քե՛ մայրաքաղաքիս և իւր արուարձանաց և քե՛ գաւառաց համար :

3. Վեց և երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի :

4. Տեղական և գաւառական քղադարձութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

5. Հատը մէկ դրշ. մեծիս, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պանքէ գաբու Սոսնի Պողոս աղայի խանութը :

6. Ծանուցման տողը 3 դրշ. է մէկ անգամի համար : Աւելի աման կըլլայ աւելի անգամներու համար :

7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որեւէ գիր ուղղելի առ Տնօրէն - Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պոլիս Պալքը բազար Նաճիկ : Խան վերի յարկ Թիւ 16

Թիւ 1552

ՉՈՐԵՔՆԱԲԹԻ

1884 ՓԵՏՐՎԱՐ 25

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵՂԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Եւ Աղքատար ու Սիւս

Ա.

Հայրապետութիւն Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ

(Տէւ Բէ - 1551)

Հայաստանեայց Հայրապետին հոգեւոր իշխանութեան և իրաւասութեան ընդարձակութեանը նկատմամբ պատմական անդիմադրելի հաւատարմութեան յառաջ բերելէ ետքը կանցնինք, արդ, անոր պաշտօնին և պարտաւորութեանը վերայ գրել, ինչպէս մեր նախաբանին կարգը կը պահանջէ. բայց որովհետեւ ամենայն Հայոց Հայրապետն իւր բարձր կոչման սեփական յատուկ իրաւունք ունի, ուստի անոր պաշտօնն ու պարտաւորութիւնը ի գիր առնել առաջ պիտի թուեմ անոր այս իրաւունքներն, որք են,

Ա. Հայաստանեայց սուրբ Եկեղեցւոյ մարմնոյն առաքելայաջորդ միակ ընդհանրական Բնիկ և հոգեւոր Գործիչն (ամենայն Հայոց Հայրապետն) եւեթ ըլլալը :

Բ. Եպիսկոպոս ձեռնադրել :

Գ. Ս. Միւռնն օրհնել և բաշխել :

Դ. Ազգային Եկեղեցական ընդհանուր ժողով գումարել :

Ե. Թեմական վիճակաց առաջնորդներն ըստ կանոնաց Եկեղեցւոյ (ընտրութեամբ և առաջարկութեամբ թեմայնոց) կարգել և արձակել :

Զ. Ժամանակ առ Ժամանակ կամ ի պահանջը հարկին Ընդհանրական Թուղթ կամ Կոնգակ շրկել առ ամենայն Եկեղեցիս Հայոց ուր ուրեք որ գտնուին :

Է. Հայոց Ազգին հովանաւորութիւն ընող կայսերաց, թագաւորաց և իշխանաց գահակալութիւնը անձամբ կամ հայրապետական յատուկ կոնգակաւ շնորհաւորել, և ի հարկին Եկեղեցւոյ և ազգին բարձրագոյն պի-

տոյից համար խնդիր մատուցանել անոնց, և կամ Եկեղեցւոյ բռնաբարեալ մէկ իրաւունքը պաշտպանել անոնց առջև բանիւ կամ գրով. ասի միանգամայն պարտիք ալ է, և

Ը. Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ կանոնաց համաձայն ի սուրբ Պատարագի և այլ քարոզից մէջ իւր անուան յիշատակութիւնը կատարել տալ :

Ստորեւ այնպիսի իրաւունքներ են՝ որ նոյն իսկ Հայրապետական իշխանութեան անմեկին և անբաժան են, և իւր այն հարկ չմընար երբեք զատուի հաստատելու փաստեր որոնել, զի և Հայոց Հայրապետութեան հետ ծագումն առած և անոր հետ հաստատեալ են :

Ամենայն Հայոց Հայրապետին առաջին Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցւոյ և անոր բոլոր պաշտօնէից վրայ ընդհանրական Գործիչն և վերին հոգեւոր Գործիչն կը ծագին իւր սա գլխաւոր պարտաւորութիւնէն :

Ա. Հայաստանեայց ամենասուրբ Եկեղեցւոյ Գործադրական առաքելաբարոյ հաւատոյ ուղղափառ դաւանութիւնն ու վարդապետութիւններն, և բարոյական Աստուածագիր օրէնքներն ու պատուէրները, Եկեղեցական աւանդութիւններն և արարողական ու այլ ծէսերը առանց յաւելման և յապաւման անփոփոխ պահել և պաշտպանել, և զանոնք անայլապէս պահել տալ բոլոր առաջնորդաց և վանահարց և անոնց միջոցաւ ստորակարգ պաշտօնէից և ժողովրդեան :

Բ. Նոյնպէս Հին և Նոր կտակարանաց ամբողջութիւնն և առաքելական ու Եկեղեցական կանոններն ամենայն հաւատարմութեամբ պահպանել և կրօնական խնդիրներն ըստ այնց լուծել, և անոնց այսօրինակ պահպանութեան ու կիրառութեան պարտաւորել բոլոր թեմական վիճակաց առաջնորդներն ու վանահարքը :

Գ. Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ և անոր Հայրապետութեան իրաւունքներն, անկախութիւնն և ա-

զատութիւնը պահել անկորուստ, պաշտպանել արիւթեամբ և յարգել տալ օրինաւորութեամբ :

Դ. Հսկել բոլոր բարձրաստիճան Եկեղեցական վրայ որ իրենց ուխտին հաւատարիմ մնալով իրենց կոչման պարտաւորութիւնը յօգուտ Եկեղեցւոյ և ազգին ի գործ դնեն :

Ե. Իրենց կոչման անհաւատարիմ եւ պարտուղ կատարման զանցառու պաշտօնեայքն ըստ կանոնաց Եկեղեցւոյ ի կարգ և յուղղութիւն կոչել, և ի վերջին հարկի յետ կանոնական քննութեան պատժել ըստ սահմանեալ օրինաց Եկեղեցւոյ :

Զ. Եկեղեցւոյ որդւոց մէջ կրօնասիրութեան, բարեպաշտութեան և առաքինագործութեան զարգացմանը սրտի մտօք վաստակել, և պարտաւորել թեմական հոգեւոր տեսուչներն ու վանական միաբանութիւններն որ իրենց հովուութեան յանձնեալ հօտին համար նոյն սրտեռանդն աշխատութիւնն ունենան :

Է. Ազգային մանկաւոյն մանաւանդ Եկեղեցական կարգի պատրաստող անձանց բարձր կրթութեանն ու դաստիարակութեանը մեծ խնամ և հոգ տանել, և պարտաւորել առաջնորդներն ու վանահարքը որ նոյն հոգատարութիւնն ունենան իրենց վիճակայնոց կրթութեան մասին :

Ը. Վանական միաբանութեանց վրայ հսկել որ վանքերն իրենց բուն նպատակին ծառայեցնեն :

Թ. Հարկը երեւան ելած աւանանքայնաց և այլեւ իւր հօտին և ժողովրդեան հոգեւոր պէտքը լցուցանել և միջոցաւ զնոսա, և կամ իրեն փոխան յատուկ նուիրակ առաքել, և անոր միջոցաւ կատարել հովուութեան վրսեմ պարտաւորութիւնը :

Ամենայն Հայոց Հայրապետն իւր այս պարտաւորութիւններն որք միանգամայն իրաւունքներն են, ի Ռուսաստան, ի Պարսկաստան և ի Հնդկիս թեմակալ առաջնորդաց և վանահարց, իսկ ի Տաճկաստան Կոստանդնուպոլսոյ Հայոց Պատրիարք արքեպիս-

կոպոսին ձեռք ի գործ կըդնէ :

Հայոց Հայրապետը մինչեւ 1828 թուականն թէեւ կը զըրկէին իրենց նուիրակներն յայլ և այլ գաւառս Հայաստանի, որ ի Տաճկաստան, բայց նոյն թուականին Տաճկաց ընդդէմ Ռուսաց մղած պատերազմին պատճառաւ նուիրակաց երթեւեկութիւնը և Հայրապետաց անուան յիշատակութիւնը դադարած է. իսկ երբ Զմիւռնիոյ պաշտօնորդ Տ. Մատթէոս արքեպիսկոպոսն (յետոյ 1858 թուին Հայրապետ Հայոց) 1844ին Կոստանդնուպոլսոյ Պատրիարք կըլլայ իւր առաջին անգամ մատուցած պատարագին կը յիշատակէ ամենայն Հայոց Հայրապետին անունը, որոյ փոխարէն օրհնութեան կոնգակ կընդունի Տ. Տ. Ներսէս Ե. արքեպիսկոպոսն Հայրապետէն :

Այս կոնգակն առիթ բռնելով Տ. Մատթէոս Պատրիարք ընդհանուր ժողով կը գումարէ ի Մայր Եկեղեցւոյ, յորում նուիրակաց երթեւեկութեան դադարումը և Կոստանդնուպոլսոյ պատրիարքաց Հայրապետական փոխանորդ ըլլալը պաշտօնապէս կը հաստատուի, և Հայոց Հայրապետին անուան յիշատակութեան վերսկսումը մեծ հաճութեամբ կըսէ և կընդունի ժողովը :

Ահա Ժամանակակից պատմչին վկայութիւնը :

« Յաւանքիկայ կլարակէին մատոյց անդ (յեկեղեցիս Բերայի) պատարագ և յիշատակեաց զՏէր Ներսէս ընդհանրական Կաթողիկոսն ամենայն Հայոց և զԺայռագոյն Պատրիարքն Արարատեան Մայր աթոռոյն, որոյ յիշատակութիւնն չէր տակաւին սկսեալ յեկեղեցիս Հայոց, զի յաւուրց անախ պատերազմաց, որ եղին ի 1828 ամին ընդդէմ Ռուսաց, բարձեալ էր յիշատակութիւն Կաթողիկոսին Լճիկածնի յեկեղեցեաց Հայոց՝ հրամանաւ Բ. Դրան և երթեւեկութիւն նուիրակաց դադարեալ » :

« Հասեալ այս ամենայն յականջս Սրբազան Կաթողիկոսին

ոյժ զխոհա-
կէսն Պատրի-
քեաց կոնդակ
օրհնուլ- իշնովայ, որ ըն-
թերցաւ ի Մայր Եկեղեցւոյ Պատ-
րիարքարանին փառաւոր հանդի-
սիւ: Գրեալ էր ի կոնդակին, ե-
թէ հանդերձեալ է ելանել ի Պե-
տրապոլոյ ի յունիսի 9, և եր-
թալ Պատրիարք ըստ հրաւիրե-
լոյ կայսերն Ռուսաց, և անտի
երթալ յէջմիածին, և օծանել
անդ կաթողիկոս):

«(1844) Զայս կոնդակ օրհ-
նութեան առիթ կալեալ ի ձե-
ռին Մատթէոս Պատրիարք, ա-
րար ժողով մեծ ի Մայր Եկեղեց-
ւոյն հոգեւորականաց և աշխար-
հականաց, և ստորագրութեամբ
ամենեցուն և բարեհաճութեամբ
սկսաւ դարձեալ յիշատակութիւն
կաթողիկոսին Էջմիածնի ի Պա-
տրիարքին յեկեղեցիս Հայոց յՕս-
մանեան տէրութեան, բայց եր-
թեւեկութիւն նուիրակաց վրձ-
ուեցաւ դադարել բոլորովին, այն-
պէս զի Պատրիարքն Կոստան-
դնուպօլսի լինելի փոխանորդ Կա-
թողիկոսին, զեկամուտս սրբոյ
աթոռոյն նա հաւաքեաց, և հա-
սուցէ. միւռնն սուրբ առ նա
առաքեցի, և նա բաշխեցէ իւ-
րաքանչիւր վիճակի ըստ պիտո-
յից ժամանակին:»

« Զայս ամենայն գրեաց Մատ-
թէոս Պատրիարք առ Ներսէս
Կաթողիկոս, որ ոչ սակաւ ցա-
ւեցաւ վասն նուիրակութեանն
դադարման, բայց գիտելով զա-
տեղութիւնն Օսմանեանց զոր ու-
նին բնաւորաբար ընդդէմ Ռու-
սաց, իրաւունս ետ ժողովոյն
կարգադրութեանն:» (Պատմու-
թիւն Աւետիս վարժապետի Պէր-
պէրեան, գլ. ԾԴ. (54):

Ըստ այսմ՝ 1844 թուականէն
ի վեր Կոստանդնուպօլսոյ Պատ-
րիարքներն Ամենայն Հայոց Հայ-
րապետին և ծայրագոյն Պատրի-
արքին ֆէթհաբէ ճանչցուեցան
պաշտօնապէս, և սոյն Հայրա-
պետական փոխանորդութեան զօ-
րութեամբ պաշտօնապէս յանուն
Հայրապետին Հայաստանեայց ինչ-
պէս բոլոր Առաջնորդաց և վա-
նական միաբանութեանց անանկ
ալ Աթոռմարայ և Սոյո վանա-
հայր վիճակաւորաց առաջնորդաց
և վանական միաբանութեանց
վրայ ևս իրենց ձեռնհասութե-
ան վեր եղած և կրօնական բարձ-
րագոյն խնդրոց լուծման համար
առ Հայրապետն ամենայն Հայոց
գիմելու կանոնական պայմանաւ,
իրենց հոգեւոր իշխանութիւնը
տարածուեցաւ, որ մինչեւ ցարդ
կը շարունակուի:

Կոստանդնուպօլսոյ Հայոց ներ-

կայ Պատրիարք Արքեպիսկոպոսը
Տ. Ներսէս Բ. Վարժապետեան
իւր պատրիարքական ընտրու-
թիւնն ծանուցանելու համար
1874 յունիս և թուականաւ առ-
այժմեան Տ. Տ. Գէորգ Գ. Հայրա-
պետն մեր ուղղած որդեական
ակնածութեամբ լի գրոյն ի պա-
տասխանի սա հետեւեալ Հայրա-
պետական կոնդակն ընդունեց,
որ կը բացատրէ մանրամասն այս
ամենը և որ ըստ վաղեմի սովո-
րութեան Եկեղեցական մեծ հան-
գիսիւ կարդացուեցաւ Մայրա-
քաղաքիս և գաւառաց Եկեղեց-
եաց մէջ:

« Գէորգ Ժառայ ֆրիւտսի և
անհասանելի կամօքն Աստուծոյ
Եպիսկոպոսապետ և Կաթողիկոս
ամենայն Հայոց ծայրագոյն պատ-
րիարք համազգային նախամե-
ծար աթոռոյ առաքելական Մայր
Եկեղեցւոյ սրբոյ կաթողիկէ Էջ-
միածնի, զերապատիւ Ներսիսի
Արքեպիսկոպոսի նորընտիր Պատ-
րիարքի Հայոց Կոստանդնուպօլ-
սոյ հարադատ որդւոյ մայր ա-
թոռոյս և յաւէտ սիրեցելոյ մե-
րում խնդալ ի Տէր:

« Ի քսաներորդ հինգերորդ ա-
ւուր ամենանն Յունիսի հասեալ
առ մեզ այսր գրութեան սիրել-
ւոյդ մերոյ ի հէն նոյն ամսոյ՝ և
ընթերցեալ ախորժ հաճութեամբ
սրտի և հոգւոյ տեղեակս եղաք
կոչման ձերոյ ի պաշտօն Պատրի-
արքութեան Կ. Պօլսոյ ըստ հա-
մաճայն և միաշունչ ընտրութեան
Երեսփոխանական Ընդհանուր Ժո-
ղովոյ, և ծանեաք զբարենպա-
տակ զգացմունս և զազգաշահ
իղձս սրտի ձերոյ: Գոհանամք
զՏեառնէ, և միթարիմք յոյժ,
զի զոր յառաջագոյն ի ժամա-
նակս պարապոյ պատրիարքական
Աթոռոյ Մայրաքաղաքիդ՝ գոգ-
ցես ուխտիւք ինդրեաք յԱստու-
ծոյ՝ շնորհել զայր արժանաւոր
յաթոռակալութիւն՝ յօգուտ Ե-
կեղեցւոյ մերոյ սրբոյ և ի բար-
ւոք կառավարութիւն և ի խա-
ղաղաւէտն անդորրութիւն սիրել-
եաց մերոց հոգեւոր որդւոց տա-
ռապելոց և տաքնապելոց յան-
իշխանութեան անդ և յանբարե-
կարգութեան վիճակի, և որպէս
կանխագէտ իմն զգացմամբ դէտ-
ակն կայաք անկողմնասէր և
անաչառ ընտրութեան՝ և ահա
արժանապէս ի մեզ կատարեցան
այն ամենայն սիրտենչ անձուկը
մեր և մրմունջ մաղթանաց՝ ի-
մաստուն և խոհեմ խորհրդով
Աղգասէր և Մեծապատիւ Ան-
դամոց Երեսփոխանական Ընդ-
հանուր Ժողովոյ Կոստանդնու-
պօլսոյ, որ արդարեւ կարի սփո-
փանս ընձայեաց բազմամիշտ

սրտի մերում, անշուշտ և հըրճ-
ուանս բերկրութեան և ցնծու-
թեան իցէ աղղեալ և ի սիրտս
համայն Հայկազուն ժողովրդոց
Տաճկաստանի):

« Ապաքէն խիթայիք դուք ի
ժանրութենէ լծոյն, զոր ընկա-
լայք ի վերջոյ երկիւղիւ և տա-
րակուսանօք, այս՝ և մեք եր-
բեմն ինքնին առեալ զիորձ և
ղչալի ծանրութեան լծոյն, գի-
տեմք քաջ թէ քանի՜ տաժանելի
և դժուարակիր է, այլ քաջա-
ւերացարուք, այլ զօրացարուք
ի Տէր և հաւատար լերուք, զի
զիտէ Տէր հառանել ի թիկունս
հաւատարիմ և անձնուէր պաշ-
տօնէից իւրոց ի դէպ ժամանակի
օգնականութեան, զի որ կոչ-
եացն զՁեզ ձայնիւ ժողովրդեան
իւրոյ, ըստ հանապազօրեան
մաղթանաց մեր և բաղմաց՝ լիցի
անշուշտ Ձեզ զօրավիգն ի թե-
թեւացուցանել զծանրութիւն և
զձանձրալի տաղտկութիւն պաշ-
տամանդ ընդ քաղցր լծովն և
փոքրօքի բեռամբ իւրով, և զան-
հնարին կարծեցեալս ի մարդ-
կանէ հնարաւորս գործել, եւ
արդիւնաւորել շնորհօք և մար-
դասիրութեամբ իւրով):

« Որ քաջալերեացն զՁեզ յերկ-
նից բառնալ զայդ Խաչ հոգեկիր,
անտարակոյս պարգեւեացէ և
զօրութիւն առ ի զօրանալ հոգ-
ւով և զօրացուցանել զմարմին
խոնարհութեան Ձերոյ ի ներքոյ
խաչիդ և չարաբանացդ յանձնա-
ռելոց ի փառս պարծանաց Ազ-
գիս և Սրբոյ Եկեղեցւոյ Հայաս-
տանեայց, զի տեսանելով յա-
պայս զբազոր արդասիս սիրոյ
միաբանութեան և անդորրաւէտն
խաղաղութեան՝ և ամենից ցան-
կալին յառաջագիւտութեան աղ-
գիս՝ իմաստուն Ձերով կառավա-
րութեամբ, յայնժամ վստահու-
թեամբ պարծեալիք ի Տէր և գո-
հութեամբ սրտի աստուջիք, եթէ
« Զօրութիւն Տեառն և ի տկա-
րութեան կատարի»: Նա զի սէրն
անկեղծ համակրութիւն և վստա-
հութիւն Եկեղեցւոյն, որ հրա-
ւիրեաց զՁեզ ի դոյն, շատ լիցի
ոգեւորել զՁեզ, զի փոխադարձ
իմն սիրով և անձնուիրութեամբ
առ Եկեղեցին ոչ երբէք զլաթիք
զլան Ձեր և զփոյթ վստասկոց
յանտաղիւտ կատարումս պար-
տուց մեծի պաշտամանդ, որով
արդիւնաւորեալ պսակեսցի հո-
գեւանդն բաղձանք սրտից մե-
րոց և համայն որդւոց Եկեղեց-
ւոյ, քանզի սիրելի է յուսալ զայ-
սոսիկ և առաւել քան զսոսին ի
զգօնամիտ խոհեմութենէ Ձերմէ
եւ ի փորձառու եւ հեռատես
զըռշաւորութեանց Ձերոց, զի

և Ձեր տեսեալ զարդիւնս առա-
քինական և ազգօգուտ գործոց
Ձերոց՝ միթիւարեալիք սրտիւ և
հոգւով):

« Արդարեւ ի ծովու կենցա-
ղոյս զօրացեալ իսկ եւն այժմիկ
մրկայոյզ վոթորիկք և ալիք զա-
լիս միկն ի վերայ Եկեղեցւոյ մե-
րոյ վասն կանխագոյն անպատ-
րաստութեան մերայնոց, և նաւն
ազգութեան մերոյ ծփայ և տա-
տանի յամենայն տեղիս ի փոքր-
րադէզ կօհակս ալեաց, այլ որ
ընտրեացն զձեզ զեկամար նա-
ւուդ այդմիկ յաշկոծութեան
անդ պահու, քաջաւերացարուք
և մի՛ վհատիք, զի ունիք Ձեզ Ա-
ռաջնորդ ո՛չ զսխն ամպոյն ըստ
Մովսեսին, այլ զիտան փրկչական
հանդէպ աչաց Ձերոց իբրեւ զառ-
տեղն բեւեռական, որ հորդեացէ
Ձեզ զյաջող շաւիղս առ ի անվր-
տանդ ժամանել ի նաւահանգիս-
տն փրկութեան գերծ յամենայն
արկածից հոգւոյ և մարմնոյ՝
ի մեծվայելչութիւն փառաց Ե-
կեղեցւոյ մերոյ Սրբոյ և Հայրա-
պետական Աթոռոյս Կաթողիկէ
Սուրբ Էջմիածնի):

« Քանզի այսուհետեւ աջ մեր
էք Դուք այդր և բաղուկ ի միջի
հոգեւոր հօտիս մերոյ, միան-
գամայն և ՓոխԱւոր Մեր յԱ-
թոռակալութեան պատրիարքա-
կան իշխանութեանդ ի դէպս Աղ-
գային խորհրդոց և գործոց,
ուստի յԱրքեպիսկոպոսապետին Ձեզ
և Գեղ ԱՆՀՐԱՍԵՏ ՊԱՐՅԱԿԱՆՈՒ-
ԹԻՒՆ ՀԱՅԵՆՈՅ Ի ՎԵՐԱՅ ՀՈԳԵ-
ԻՈՐ ԻՐԱՆԱՆՅ ԵԿԵՂԵՑՈՅ ՄԵՐՈՅ
և նախնայնորդ և Զարգով հանդե-
սեալ ԱՆՍԵՐԻՐ ՊԱՇԱՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՕՐԻՆԱՅ ՆԻ ԿԱՆՈՆԱՅ ՍՐԲՈՅ ՀԱՐՅ
որով առաւել եւս Բարեբաղի Եկե-
ղեցի Զր և Բարեբաղի ՀԱՅՐԱՊԵ-
ՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՄԱԶ-
ԳԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԶԳԻՍ, և
անդորրուելի մեացէ ցկատարած
աշխարհի միաբանութեամբ ոգ-
ւոյ և սիրոյ անձնիւր անդամոց՝ Ե-
կեղեցականաց ասեմ և աշխարհա-
կանաց, ոյր տեսչութիւն աւանդ-
եալ զսլով մերս անարժանու-
թեան ըստ Աստուածային տնօ-
րէնութեանց՝ և մեօք տու ամե-
նայն հաւատարիմ պաշտօնայս
Եկեղեցւոյ ըստ իրաքանչիւր առ-
տիճանի, և համաձայնութեամբ
և փոխադարձ պարտուք և իրա-
ւամբք զօրացի եւս քան զեւս
Աղգ մեր և Եկեղեցի, և լիցի ի
միութեան, ի շինութեան և յընդ-
հանուր խաղաղութեան, և ի յա-
ռաջագէմ զարգացմունս ի գի-
տութիւնս և ի մակացութիւնս
մոտաւորական և բարոյական լու-
սաւորութեանց մանկանց Եկե-
ղեցւոյս ըստ անհրաժեշտ պիտո-
յից և պահանջմանց ներկայ ժա-
մանակիս):

«Արդ՝ դո՛ւ և բերկրեալ սրտիւ շնորհաւորելով զնորընկալ բարձր պաշտօնդ՝ Պատրիարքութեան Կ. Պօլսոյ՝ յաւելումը ի խորախուսել զսիրեցեալդ մեր ըստ հոգւոյ, զի մշտաւառ պահելով զեռանդն ազգասիրութեան՝ «բնաբն» հանդէս «սպիտակ փայլում» ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՒԱՆՅ ՆԻ ՕԳՏԻ Ս. ԵՊԻՍԿՈՍ ԻՈՅՍ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ընդդէմ օտարամիլ հնարից և դարանաւորութեանց յաջողկոտաց եւ թշնամեաց՝ հանապազ յորհրդելով զանհեղինակ և ի հարազատութեան Մօր լուսնայ կաթնով ՍՐԲՈՅ ԷԶՄԻԱՍԾՆԻ, ոյր գոյութիւն կախի անշուշտ ի գորովալիր որդիական սիրոյ եւ յեռանդուն ոգւոյ բովանդակ Ազգիս Հայոց՝ և մանաւանց ի հեռաբնակ որդւոց իւրոց սիրելեաց։ Դուն գործեսցիք ի փառս Աստուծոյ ըստ կարելոյն լցուցանել զյոյնահոլով կարօտութիւնս Ազգիս, որք չեն սնծանթք ի ձեռն, ուղղեցիք զանհաճոյ դրնայս եկեղեցականաց ի լինել նոցա օրինակ բարեաց և առաքինասէր վարուց ժողովրդոց իւրեանց։ Հոգաւոր դրարեկարգութեանց սրբոց եկեղեցեաց և անթերի կատարմանց եկեղեցական արարողութեանց և երգեցողութեանց՝ բառնալով իսպառ զեղծմունս և վնասմունս սովորութիւնս պատուաստեալս յօտարաց յեկեղեցի մեր՝ եթէ իցեն սպրդեալք, փոյթ տարջիւր մեծաւ անձնութեամբ և ջանքով՝ որպէս և սովորութիւն է Ձեր, տքնել ի միասին ազգային դաստիարակութեան՝ բարեկարգելով և արդիւնաւորս յարգարելով զանախանձերի վիճակ դպրոցաց մերոց և ուսումնարանաց, պատուիրելով Առաջնորդաց ամենից վիճակաց յամենայն քաղաքս և ի գիւղորայս բազմապատկել զթիւ վարժարանաց և ուսանողաց, թէև ամենայն ուրեք դժգոյշաբար կարօտմը հմուտ և ճարտար ուսուցչաց, բայց և այնպէս պարտին ընտրութիւնս առնել վառն դասատուաց, զի իցեն ողջամիտք ուսեալք և բարոյագէտք, որք աւանդեսցեն ինամով երկսեռ մանկուոյն զեղուն մեր և զկրօն հանդերձ կարեւոր և կենցաղօգուտ գիտելեօք, խրախուսել և պարտաւորել զծնողս և զմանկունս՝ առ ի զգոյշ լինել ի կեղծ ու պատիր ուսումնաստութեանց օտարաց, որ վնասակարք են մեզ, և մի ամենայն ոգւոյ հաւատալ։ Հովիւք եկեղեցւոյ մերոյ նպատակ ինքեանց կայցեն նախ քան զամենայն հողալ զհոգս դաստիարակութեան և կրթութեան մանկանց և օրիորդաց, որով և

եթ հնարեսցուք երջանիկս դործել զապագայն ազգութեան մերոյ և եկեղեցւոյ»։

«Հուսկ ուրեմն օրհնելով զՁեզ ի բոլոր սրտէ՝ ազաչեմք զերեսս Բարձրեղոյն, շնորհել յերկնից զառատածիր շնորհս սրբոյ հոգւոյն, եւ լինել հանապազ ընդ Ձեզ պաշտպանողական նախախնամութիւն Հօր ամենակալի և մարդասէր պահպանութիւն Որդւոյն Միածնի՝ առ ի զօրացուցանել զՁեզ և կազմութիւն յամենայն բարեմիտ ձեռնարկս և յազգօգուտ դործս և յաւելուլ ի Ձեզ զհամբերութիւն, զերկայնմտութիւն, զառողջութիւն, զկարողութիւն և զհաստատամտութիւն ի փառս և ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեան, յուսով կրկնակի վարձուց հատուցման աստ և ի հանդերձեալն ըստ անսուտ խոստման Փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի իւրոց սիրելեաց և հաւատարիմ պաշտօնէից»։

«Ողջ լերուք յաւէտ զօրացեալ տէրամբ»։ «ԳԵՈՐԳ Գ.»

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍԵՆԱՅՑ ՀԱՅՈՅ

«Գրեցաւ Հայրապետական Կոնդակս յամի Տեառն 1874 և ի 16ն Յուլիս, և ըստ Տումարիս ՌՅԻԳ Ի Մայր Աթոռ Սրբապետան ի Ս. Ելմիածին ի Վաղարշապատ» Թիւ 295։

(Մատենադարան)

Կարնոյ ազգայնոց մէջ երեւան ելած երկպառակութիւնը կը ծանրանայ։ Այս անգամ ևս կը խնդրեմք Պատրիարքարանէն, որ հեռատեսութեամբ փութայ անօրինել զարժանն։ Կարնէն վերադարձնելով առ մեզ ուղեալ նամակի մը մէջ հետեւեալ ծանօթութիւնները կարգալինք մեծաւ ցաւով։ — Ազգային գործերը շատ գէշ կերթան. իրար զիրար կուսակալին ձգեցին. նա ալ թարգմանել կուտայ լրագիրները. գէշ վիճակի մէջ է ազգային դրութիւնը. Առաջնորդը չառաջնորդէր խաղաղութեան. ինչ որ մտքերնին դրած են՝ այնպէս պէտք է ըլլայ. ամենեւին զիջում չկայ. ժողովրդին խօսքին ո՛վ ականջ կ'առնէ. մեզք Կարնոյ եթէ այսպէս տեւէ և խաղաղութեան առաջնորդ մը չըլլայ՝ վա՛յ է եկեր վիճակին ազգայնոց»։

— Անցեալները լսեցինք, թէ յանձնաժողով մ'ընտրուեր է՝ Նար-Պէյեան գեր. Տ. Խորէն Ս. Արքեպիսկոպոսի Լուսինեան նոր մակամուն փերաբերեալ գրերն տեսնելու և տեղեկագրելու պաշտօնով։ Կատուգեմք, թէ այս յանձնաժողովն մինչեւ ցայսօր և ո՛չ մէկ նիստ ըրած չէ, մինչդեռ ամեն հետաքրքիր Հայ անհամբեր կսպասէ Պատճառն ինչ է տրդեօք։

Սերվէր, Ղազի Ահմէտ Մուխթար և Այի Նիզամի փաշայք կիւրակէ օրէն հետէ Բ. Դրան կողմանէ իբրեւ պատուիրակք անգղիական դեսպանատունն երթալով՝ դեսպանաց հետ սկսած են բանակցել հելլենական խնդրոյն համար։ Կըսուի, թէ պատուիրակք իրենց հրահանգին համաձայն ծանուցել են դեսպանաց, թէ նախ պիտի իմանան որ եւրոպական տէրութեանց հաճոյ եղող սահմանագիծն ո՛րն է. և թէ՛ ապա ինքեանք պիտի ցուցնեն սահմանագիծ մը։ Այս յայտարարութեան վրայ, դեսպանք իւրեանց մէջ առանձին բանակցութեան մտեր են։ Այս բանակցութիւնը բնաւ դադար տուած չէ երկու կողմանց զինուորական պատրաստութեանց, այլ ընդհակառակն առաւել փոյթ կը տեսնուի, և հելլենք միշտ կ'յուսան թէ Անգղիա նաւատորմով պիտի օգնէ Յունաստանի։ Հելլենական խնդրոյն սոյն ջերմ վիճակին մէջ յանկնկալս Պաթուկի ազատ նաւահանգիստ հրատարակուին ուշադրութեան և գիտողութեանց կարեւոր նիւթ մ'եղած է. շատերը կ'արժեն թէ Ռուսիա այսպէս Պէրլինի դաշնագրոյն գործադրութեան ջերմ նախաձեռնութիւն հռչակելով զինքը՝ նոր առաջարկութիւն մը պիտի մատուցանէ եւրոպիոյ։

ՓԱՐԱՆ (ՏԵ՛ ԴԵ՛ 1549)

Եթէ կուզուի որ հովիւ մը լաւ հոգ տանի ոչխարաց՝ կարելւոր է անոր տալ ինչ բանի որ պէտք ունի ըստ վերլուային հովուին պէտք է գարիի սնտուկ մը մաղ մը և երկու չափ (էօլիւ) մէկը 1 լիտրնոց և միւսը 5 լիտրնոց. արմատահատ գործի մը, տաշտ մը (որուն մէջ խառնուրդը կ'ընեն), երկու Է՛՛՛՛՛ երկայնածեւ սնտուկ մը (խոտը մսուրներուն մէջ բաշխելու համար, որ գրեթէ 20 լիտր կ'ապրունակէ), երկու դոյլ, չոր խոտը ջարդելու համար բահ մը, յարդ ջարդելու համար փայտի վրայ դառնած սուր երկաթ մը։ Լաւ բռնուած ագարակներու մէջ, ուր բազմաթիւ հօտ մը կ'գտնուի՝ բոլոր վերոյիշեալ կարասիք կ'ըլլան օգտակար ըլլալ. բայց հասարակ ագարակաց փարախներուն մէջ սոյն կարասիքն ամբողջապէս չգտնուիր, և կրնայ զանց առնուիլ։ Այսպիսի փարախներու մէջ միայն տաշտեր կամ չարժուն մսուրներ կ'տեսնուին, որոնք ջարդուած արմատներ, Կեռքեր, ջարդուած յարդ և չջարդուած յարդէ և չոր խոտէ զատ ուրիշ ուտեստներ ընդունելու յատկացեալ են։ Սոյն տաշտերը սովորաբար կարգ մը ոչխարաց կամ առ նըւազն տասնի չափ կենդանեաց հանրական են։ Մինչև այսօր յաճախ փայտէ կ'ընեն. բայց կըրնան նաև Է՛՛՛՛ կամ ձուլածոյ երկաթէ շինուիլ. կրնան նաև հաստատուն ըլլալ որ ատեն քարէ, թուղլայէ և չիմէնթօյէ կը շինուին։ Փայտեայ շարժուն տաշ-

տերը դեռ ամենէն շատ դործածուածներն ու ամենէն տընտեսականներն են։ Տաշտին պարունակութիւնը կրնայ հաշուի ոչխար գլուխ 15-18 լիտրի հաշուով որ մէկ քիլօկրամ ջարդուած խոտեղէն կամ 10 քիլօկրամ ջարդուած արմատի կհամապատասխանէ։ Տաշտին եզրը պէտք է ըլլայ գրեթէ 38 հաքիւրամթը, որ գետնէն բարձր կըլլայ և տաշտին առջեւ կ'դոցուի. հաստատուն տաշտի մը տակ ձգուած պարապը աղբանոցի տեղ կ'ծառայէ։ Գառները տաշտին մէջ մտնելու մէկ աստիճան հակում մը ունին. հոն կ'կենան նաեւ երբ տաշտին յատակը տափարակ և հորիզօնային ըլլայ։ Այն տաշտերը՝ որոց յատակը կէս շրջանակաւոր է կամ եռանկիւնածեւ հատուածակողմեան է, վերոյիշեալ անպատեհութեան թէպէտ գերծ կըլլան, բայց ունին ուրիշ աւելի ծանր անպատեհութիւն մը. այն է այն դիւրութիւնը որով ոչխարը դուրս կ'հանեն տաշտին մէջ դառնուածները երբ իրենց գլուխը տաշտէն գուրս քաշեն։

(Մատենադարան)

ԻԼԱՆ ՀԱՐՊԻՑԷ ՆԷՋԱՐԷԹԻ

Լիբայի օսմանիյէ երեզ զուրուշ հիսապը իլէ.

Բէքսիմէտ, գըյէ 575,000, պէհէր գըյէ՛ փարա 100.

Վարնա պուղտայրնտան օլմագիւրէ իւչինճի նօմէրօ Սթանպուլ տագիդի գըյէ 600,000 պէհէր գըյէսի եթթիլ սէքիլ փարա.

Ճէնօվա բիրինճի գըյէ 150 պին, պէհէր գըյէսի՛ իքի զուրուշ օն տօգուլ փարա.

Սիպիր եաղը գըյէ 30,000, պէհէր գըյէսի օն իքի զուրուշ օթուլ պէշ փարա.

Ասաքիրի շահանէ մուայէնաթը իչուն միւպայեա օլունաճագ օլան պալատէ մուհարրէր էրզագտէն տագիլ իլէ բիրինճին Տէրիսասատէթ իմանընտա վարօրա, վէ եաղ իլէ պէքսիմէտին եաղը քէօչկինտէ էրզագ անպարընա թէսլիմինէ դատար հէր պիր մէսարիֆի միւթէահիւտինէ այիտ օլմագ, վէ էսմանընըն շէրայիթի մալիւմէ իլէ թէսվիյէ օլունմագիւրէ ֆիյալթը մուրագագամէլէրի վէճհի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլունպ՝ մէգըիւր պէքսիմատին իշպու շուպաթը բուսինին եեկիրմի ալթընճը փէշշէնպիհ, վէ Սիպիր եաղընըն շէհրի մէղըիւրն եեկիրմի սէքիլինճի ճիւմաա իրթէսի, վէ տագիլին մարտը բուսինին իքինճի բաղար իրթէսի, վէ բիրինճին շէհրի մէղըիւրն իւչինճի սալը կիւնլէրի միւնագասաթը պիլիճըա՝ գարաւը գաթիլէրի վիրիւպ, վէ իրթէսի կիւնլէրի տալի իւզտէ պէշ թէնգիլիլ իլէ գապուլ օլունաճա.

ղընտան՝ իթա իթմէյէ թալիպ
օլանլըրին էյամը մէգըրլըտէ լէ-
վաղիմաթը ումումլիյէ տայիրէսի-
նին պիրինճի շիւպէսինէ կէլմէ-
լէրի իլան օլունուր : 1-3
25 շուպաթ 1884

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Հարպիյէ սարաճախնէ անպա-
րընա մահֆուղ նումունէ վէ շու-
րութը մուգարըրէսինէ թէվֆի-
գէն միւպայեա օլունաճագ էլլի
ալթը պին ատէտ կիւմլի բէնկ
սալթիյանըն սիմ մէճիսիյէ օն
տօգուղ զուրուշ հիսապը իլէ պէ-
հէր ատէտի եէկիրմի զուրուշա
թալիպի էօհտէսինտէ օլունաճ շու-
պաթը բումինն եէկիրմի ալ-
թընճը փէնչէնպիհ կիւմլինէ դա-
տար պէհէր կիւն միւնադասաթը
պիլիճրա եէվմի մէգըրլըտէ դա-
րարը դաթիսի վիրիլէճէյինտէն
թէնզիլի ֆիյաթ իլէ իթա իթ-
մէյէ թալիպ օլանլըրին , վէ եէ-
կիրմի սէքիլինճի ճիւմաա իրթէ-
սի կիւնի երւզտէ պէշ թէնզիլի-
նէ բաղիպ պուլունանլըրին հար-
պիյէ նէզարէթի լէվաղիմաթը
ումումլիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի
իլան օլունուր : 1-2
23 շուպաթ 1884

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Պաղը մէվաղիի ասըրիյէտէ
թէսլիմ օլունաճ իւղրէ , քիւլլի-
յէթիլ բիրինչ վէ բուղէնի սատէ
վէ կաղ միւպայեա օլունաճագըն-
տան՝ պունդարըն միւնադասաթըրի
պիլիճրա դարարը դաթիլէրի իշ-
պու հուլուլ իտէճէք մարտը բու-
մինն իքինճի պաղար իրթէսի
կիւնի իճրա օլունաճագընտան՝
շէրայէթինէ մալիւմաթ ալմաղլա
իթա իթմէյէ թալիպ պուլունան-
լէրին եէվմի մէգըրլըտէ լէվաղի-
մաթը ումումլիյէ պիրինճի շիւպէ-
սինէ միւրաճաթ իլլէմէլէրի ի-
լան օլունուր : 1-2
24 շուպաթ 1884

ԻԼԱՆ
ԷՖԻԱՅ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Իւսկիւտարտա Աճմէտիյէ ճատ-
տէսինտէ վաղը չէշմէնն իմա-
րընա դատար , արասը շէրպէթ
սալթմագ իւղրէ քիրայէ վիրիլէ-
ճէյինտէն՝ թալիպ պուլունանլէ-
րին իլանը թարիլսինտէն շուպաթ
ղայէթինէ դատար Էվգաֆը Հիւ-
մայուն վարիտաթը ումումլիյէ ի-
տարէսինէ կէլմէլէրի իթաթար օ-
լունուր : 2-3
18 շուպաթ 1884

ԻԼԱՆ
ԷՎԳԱՅ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Ճէննէթմէքեան շահգատէ սուլ-

թան Մէհմետ հաղրէթլէրի ճա-
միլ շէրիֆի հալիսինտէ սալը ,
վէ ճէննէթմէքեան Սուլթան Աճ-
մէտ իսան ճամիլ շէրիֆի հալ-
լուսընտա շարշէնպիհ կիւնլէրի
քիւշաթ օլունան բաղար բուսում-
լէրի՝ իքի երւզ տօգսան եէտի
սէնէսի մարթը իպթիտտարնտան
իթիպարէն մաղթուէն թալիպլէ-
րինէ իլլամ դըլընաճագընտան՝
բուսումը մէգըրլըտէն իլթիգա-
մընա թալիպ օլանլըրին շուպա-
պաթ զայէթինէ դատար Էվգա-
ֆը հիւմայուն վարիտաթը ու-
մումլիյէ իտարէսինէ կէլմէլէրի
իթաթար օլունուր : 2-3
17 շուպաթ 1884

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Օն եէտի պին ալթմըշ տէօրթ
քիլէ՝ Գարաաղաճ սթասիօնընա .
Պէշ պին պէշ երւզ օն տէօրթ
քիլէ՝ Պապաէսըի Սթասիօնընա .
Տօգուղ պին ալթը երւզ տօգ-
սան իւշ քիլէ՝ Լիւլէ պուրկաղ ըս-
թասիօնընա .

Տօգուղ պին եէտի երւզ գըրգ
եէտի քիլէ՝ Տէմիթօգա սթասիօ-
նընա .

Սէքիլ պին իքի երւզ օթուղ
տէօրթ քիլէ՝ Կիւմիլճինա մէվ-
գիսի իլուն մահալինէ .

Սլթը երւզ ալթմըշ պէշ քիլէ՝
կէլիպօլը մէվգիսի իլուն մահա-
լինէ .

Սէքիլ պին սէքսէն իքի քիլէ՝
Ճէսըի Մուսթաֆա փաշա սթա-
սիօնընա .

Իքինճի օրտուի հիւմայուն ի-
լուն տօգսան եէտի սէնէսի մար-
թը իպթիտտարնտան իթիպարէն
էգկայրի շէհրի մայիս՝ սէնէի մէգ-
քիւրէ հաղիրանը նիհայէթինէ
դատար պալատէ մուհարրէր էլ-
մըգտար շայրլին ճէնահէլէրինէ
կէօսթէրիլէն մահալլէրաթ թէս-
լիմ օլունաճ , վէ մուլթագա
տօգսան ալթը սէնէսի մահսու-
լաթընտան օլմագ , վէ էսմանը
լիրա երւզ զուրուշ հիսապը իլէ
օն պէշ կիւնտէ վիրիլմէք շէրա-
յիթի իլէ պէհէր քիլէսի օն պիր
զուրուշ օն փարայա օլարաթ թա-
լիպի էօհտէսինտէ օլունաճ իշպու-
շուպաթը բումինն եէկիրմի պէ-
շինճի շարշէնպիհ կիւնի միւնա-
դատար պիլ իճրա դարարը դա-
թիսի վիրիլէճէյինտէն իթա իթ-
մէյէ թալիպ օլանլըրին եէվմի
մէգըրլըտէ լէվաղիմաթը ումում-
լիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի , վէ
կէլմէյան զէվաթ օլարըը հալ-
տէ միւմաղ վարադայի սահիհէ
իլէ տայիրէի մէգըրլըտէ պիլ-
տիլմէլէրի իլան օլունուր : 3-3
16 շուպաթ 1884

ԻԼԱՆ
ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ
Պիլճիւմէ աստիլի շահանէ
ալայ վէ թապուրըրը իլէ տէրի-
սատտէթ վէ թաշրա խաթթէնա-
Նգնէրի իլուն տօգսան եէտի սէ-
նէ բումիլէսի մարթընտան շու-
պաթը Նիհայէթինէ դատար պիր
սէնէի գարֆընտա լուղումը օլունաճ
միւպայեա օլունաճագ օլան իւշ
երւզ գըրգ գընա գընա սօլֆիա-
թօսը իլէ՝ տէֆթէրի մախսուսէ-
սինտէ մուհարրէր էճգայի թը-
պիյէ վէ ճէրահիյէ վէ ալաթը
պայթարիլէնն իթասընա թա-
լիպ օլանլըրին իշպու շուպաթը
բումինն նիհայէթինէ դատար
Հարպիյէ նէզարէթի լէվաղիմա-
թը ումումլիյէ տայիրէսինէ կէլ-
մէլէրի իլան օլունուր : 4-5
9 շուպաթ 96

Կ. ՀԱՉԱՐԵԱՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԾԽԱՆՈՏԻ

Ծխախոտի հանրածանօթ վա-
ճառականներէն Հաղարեան կա-
րապետ Էֆէնտի՝ որ երկար ժա-
մանակէ հետէ Եւրոպիոյ հետ
ծխախոտի վաճառականութեան
յարաբերութիւն ունենալով՝ մեծ
հմուտութիւն ու փորձառութիւն
ստացած է, իւր տրամադրութեան
ներքեւ առած է՝ այս անգամ
երբեմն « Գանտիլլի » անուանեալ
գործարանը : Արդէն յայտնի է ,
թէ Հաղարեան Էֆէնտի յատուկ
գործակալներ ունի Ենիճէ , Տը-
րամա , Բալլա , Սամսուն , Պաֆ-
րա և Տրապիզոն . հետեւաբար
ընտրութեան ու աժանութեան
համար մեծ գիւրութիւններ կըն-
ծայէ . ուստի յիշեալ գործարա-
նը դիմող ամեն կարգի յաճա-
խորդք անտարակոյս գոհ պիտի
լինին : Յատուկ յանձնարարու-
թիւնը ալ ճշդիւ կկատարուին
ամեն ճաշակի յաճախորդաց հա-
մար : Եւրոպա զրկուելէք ծխա-
խոտք աղատ են պանորօլի
տուրքէ :
Գործարանն է Պօլիս Մըսըր-
շարըն անկիւնը Գէթէնճիլէր-
պաշը , Խալիլաքճի խան թիւ 106

Նորայրի Գաղղիարէն - Հայե-
րէն բառարանին 40 դ թերթն ևս
հրատարակեցաւ : Գլխաւոր վա-
ճառատեղին է Ֆրէնկեան գրա-
տունը , Ուղուն շարը թիւ 362 .
կգանուի նաև ամեն Հայ գրա-
վաճառաց քով , Արշակ Էֆէնտի
թղթավաճառանոցն իշպալթիա ,
և Վիպիի քով ի մեծ փողոցն Բե-
րայի : Իւրաքանչիւր թերթի գի-
նէն է 60 փրց արծաթ :

PILULES HOLLOWAY
ԴԵՂԱՅԱՅԷ ԳՈՒՍՈՒՆԻ

Լեարդի , ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն զեղահատը . և
մեն ջղային տկարութեան ու ժաթ-
փութեան և տխրութեան համար . կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
շափաւորութեանց հետքերը : Մտի և
երկկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի . արիւնը մաքրելով նոցա
խանգարեալ փոխկը կը կանոնաւորէ ,
և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ : Իւր զեղական մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախառնութիւն , կուծ-
ուութիւն , մաղձային հիւանդութիւն-
ներ , որովայնի մէջ լցուած կաղեր
գլխի ցաւեր կը վանէ , մարսողութիւնը
կը շափաւորի , և մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտոտութիւններէ որ
շատ անգամ դանազան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան , առողջ ու
ժեղ և բնական դիւրը կը զգենա :

ONGUENT HOLLOWAY
ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒՆԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք
բուժելու մասին ունեցած պալատա-
կան յատկութեանցը չհաւատարի բը-
նաւ ուրիշ զեղ մը . հին կամ նոր թու-
նաւոր վէրքեր , ուռնցք , քաղցկեղ
(շէրէֆէն) , սրունից և ստեանց վէր-
քեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կը
լաւանան . օգտակար է նաև հարբուխի
հաղի , սրտի բարախման , մանաւանդ
օղացաւ (եւլ) ըսուած հիւանդութեան
իւր կաղերքի , և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբ խոյլ (ռըւաճ) հիւանդու-
թեան ապականիչ զօրութիւնը ինչ
աստիճան որ ըլլայ կը դիմադրաւ :

Այս զեղերուն գործածութեան և
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տիի վրայ , որ կը գտնուի ամեն դէ-
ղավաճառներու քով , և մասնաւորա-
պէս Պահճէ դարու Թաշ խանի կող-
մերը Պ . Գասպարեանի զեղարանը
ն . 7 կը ծախուի :

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն տօքթօր Հոլլուէ Ի
Լօնտօն Օքսփորտ փողոց թիւ 533 :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

24 Փետրվար 1884

Գօնուրիտէ	14 — 12
Երկաթուղեաց	Յրնգ. 48 — 20
Թրամուէյ	0. 1. 3 — 33
1863ի փոխառութիւն Յրնգ.	60 —
1865ի »	» 70 —
1869ի »	» 69 —
1872ի »	» 22 —
Օսմանեան լիւրան 100 զէն	
Մէհտիլէ	107 — 26
Մէթալիք	209 —
Հիւնցնոց	212 — 10
Վեցնոց	129 —
Պղինճ	700 —
Թղթագրամ	935 —
Ռուսիոյ Բօլ	90 — 18
Գաղղիական լիւրա	87 — 26
Անգղիական »	110 — 1
Գրիմից	51 — 53

ՏԵՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԱՆ

ՏԱՊԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
Կ. Պօլիս Սուրբան Համալ-